

forkaste alle Endringsforslagene. Der kunde i saa Henseende være nogen Tvivl hos mig med Hensyn til Endringsforslaget under Nr. 3, som er stillet af 3 ærede Herrer. Jeg har søgt at sætte mig ind i den Betragtning, der har ledet de ærede Forslagsstillere, og som er udtalt af en af de ærede Herrer (N. Andersen); men jeg kan ikke faae det, hvorpaa han begrundede Forslaget, ud af hans Betragtning. Det forekommer mig nemlig, at han sagde: Godseieren vil overveie og bestemme med sig selv, til hvilken Priis han i det Hele vil bortforpagte Eiendommen, og dernæst vil han forlænge saameget Mere i det Hele, at han for de første 9 Aar faaer alt det ud, han anseer for den virkelige Forpagtningsafgift; han vil beregne den saaledes, at han allerede faaer den i de første 9 Aar, og at han, naar disse ere gaaede, altsaa faaer denne Forhøielse til, hvilken han i og for sig ikke havde meent, at han i det Hele taget vilde forlange, men som han ad denne Vej vil faae. Jeg antager ogsaa, at det ærede Medlem mener, at det, at der kunde gaae 9 Aar hen, inden den fulde Forpagtningsafgift skulde erlægges, let kunde lede Nogen til at modtage en saadan Forpagtning, netop stolende paa, at de i de 9 Aar havde en mindre Afgift at erlægge, og derved i det Hele taget gaae ind i et saadant Forhold, som Bedkommende ikke selv kunde være tjent med. Jeg mener imidlertid, hvad jeg ogsaa for nogen Tid siden i en anden Sag, nemlig Fæstesagen, yttrede ligeoverfor forskjellige lignende Forslag, at Bonden dog efterhaanden maa antages at være kommen saa vidt, at han kan domme om sine egne private Anliggender, saaledes at han ikke let løber ind i et Forhold, som han i det Hele taget ikke kan være tjent med, selv om han faaer en lille Lettelse i de første 9 Aar. Jeg kan derfor heller ikke tillægge dette Forslag en saadan Bægt, at jeg mener, det vilde være Ret at vedtage det for derved at bevirke, at Loven skulde sendes tilbage til det andet Thing; hvorledes man der vilde betragte denne Bestemmelse, kan man ikke vide. Jeg agter derfor for mit Bedkommende at stemme imod samtlige Endringsforslag, for derved saameget flittre at bidrage Mit til at faae Loven igjennem.

N. Andersen: Det er jo naturligt, at, hvor man ikke lægger an paa at udpine, der behøver man jo ikke Loven, der kunne Bedkommende godt komme overeens uden nogen Lov. Loven gives jo for at forhindre det, man kalder Misbrug, og derfor er det, jeg mener, at man ogsaa skulde søge at gjøre den saaledes, at den virkelig kunde forhindre Misbrug. Nu er Forholdet jo det, at, naar en saadan Gaard er ledig, saa er vedkommende Eier nødt til at bortforpagte den for den Afgift, han paa den Tid, da den er ledig, kan faae for den; han har ikke noget Valg; han skal bortforpagte den, bortfæste den eller sælge den; imellem disse tre Ting kan han naturligviis vælge; men naar han nu er tvungen til at bortforpagte den, saa kan han ikke faae Mere ud af det end det, der kan bringes ud af den paa den Tid, den er ledig. Han kan derimod godt faae Folk til at gaae ind paa at love at svare noget Mere efter en vis Tid's Forløb, deels i Haab om, at de ville kunne bringe det dertil, at de kunne svare dette Mere, og deels ialfald med den Udvei for Die, at kunne de ikke svare dette Mere, saa kunne de gaae deres Vej. Nu siger det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgfreds (S. A. Hansen): Bonden maa være kommen saa vidt, at han maa kunne forstaae, at han ikke skal løbe ind i saadanne Ting, som han ikke kan være tjent med; men vil det ærede Medlem engang behage at paavise, hvor samtlige Fæstebønder skulle gaae hen, naar de ikke kunne faae de Fæstesteder i Brug, som de hidtil have havt, paa saadanne Billaar, som de kunne være tjente med? Kan det ærede Medlem paavise et Sted, hvor de da kunne gaae hen? Det ærede Medlem maa dog erkende, at, saalænge Forholdene ere, som de ere, saa er det Godseierne, der have Magten til at bestemme, hvorledes Billaarene skulle være, og de Andre have da kun Valget imellem enten at tage Stederne paa de Billaar, der bydes dem, hvad enten de saa kunne være tjente dermed eller ikke, eller at gaae deres Vej. Saaledes ere de virkelige Forhold, og det har derfor forundret mig ikke saa lidt at høre, at det ærede Medlem kan udtale saadanne Ord, thi efter min Formening staae de i en temmelig stærk